

Не жертвне замирення, А ВИМОГА вигнати агресора

Зафіксуватися в ролі жертви – це остання з думок яка може рухати нами, українцями. Бо ця думка – прямий шлях до загибелі і нашої держави, і нашої культури. Адже агресор-збоченець, який хоче нас знищити, насамперед сіє страх у наших душах і перетворює все нами створене на руїни. Наша ж мета – це насамперед захистити себе й нашу культуру (культуру країни творців), а в результаті – захистити все людство від загибелі, оскільки після поразки України у цій війні захмелілого від крові паразита вже ніхто і ніщо не зупинить. Тому саме вимога вигнати агресора має бути найголовнішим пріоритетом аж до повної перемоги над ворогом.

Саме з цієї причини ми в червневому випуску (на 3-6-й сторінках) і зосередили увагу наших читачів на саміті миру, який проходив нещодавно у Швейцарії, та на аналітиці на-вколоного, атакож–напрагненнях діяльнійтворчостітих із людей, які своїми думками і діями цю перемогу наближають.

Зокрема, – на інтерв'ю Павла Клімкіна, очільника МЗС України у 2014-19 роках. «Європейській правді». Відповідаючи на запитання її головного редактора Сергія Сидоренка, він, зокрема, сказав:

«...Держави Заходу зрештою розпочали піднімати ставки. Перше – це удари по російській території. І це для Заходу – квантовий стрибок. Друге – рішення G7 про використання російських активів, прибутків від активів. Як саме це буде зроблене юридично і фінансово – ще під питанням, політичне рішення ухвалене. По суті, Захід приходить до розуміння того, що переговори з РФ з позиції сили – це навіть важливіше, ніж визначення українських червоних ліній. Тому я би собі не ставив задалегідь червоні лінії: за яких умов ми входимо в цей процес, за яких не входимо тощо. Адже завтра ситуація може фундаментально відрізнятись від сьогоднішньої. Ми не знаємо, якою буде ситуація на полі бою, якою буде ситуація у світі, що вибухне – і це може зробити наші "лінії" неактуальними...».

А також, – для прикладу, на блізі відомого українського журналіста Дмитра Тузова в «Українській правді» під заголовком «Як ведуть коаліційні війни і навіть меншим країнам атомна бомба», де він розмірковує ось про що:

«Знаєте, як виглядає зачистка території від окупантів? Під час наземної операції підрозділ армії США вже згаданого Герберта Макмастера знищив 18 іракських танків радянського виробництва Т-72 впродовж 23 хвилин бою. Трохи більше хвилини на один танк. Як в тирі. Американський підрозділ зупинився для перезарядки й порції гарячої кави лише тоді, коли не було по кому стріляти. Мішені російського зразка закінчилися. І знаєте все це з якою метою? Просто повернути Кувейт кувейтцям. Відновити баланс у регіоні. Сили коаліції тоді, у 1991 році, й не планували йти на Багдад (на Москву у нашому випадку) й вішати Саддама Хусейна (Владіміра Владіміровича Путіна у нашому випадку). Вони це зробили пізніше, коли іракський диктатор знову почав подавати ознаки життя й відновлювати свою побиту армію.

Але зрозуміло, що така ефектна операція можлива не у випадку нападу Росії на Україну. Не наш формат. У Путіна є ядерна зброя. Тож коаліція з десятків країн, бомбардування окупантів впродовж 37 днів і наземна операція, аби повернути захоплені росіянами території українцям, є неможливими. Хоча далеко не факт, що Путін, втративши свою армію в Україні, застосував би ядерну зброю. Вже хоча б тому, що такою зброєю володіє не лише Росія. А її диктатор, який приймав західних лідерів під час пандемії за великим "антиковідним" столом, захищаючи свої дорогоцінні нутрощі від вірусів, аж ніяк не страждає суїцидальними нахилами. Російський диктатор хоче жити у своїх карикатурно розкішних палацах, а не помирати у зруйнованому "Томагавками" чи протибункерними бомбами сховищі. Та ми розуміємо, що світ не збирається перевіряти стійкість психіки Путіна на собі. І це зрозуміло...»

Навкруги – нищівна війна. Для жителів Кривого Рогу – переважно з убивчого уже третій рік поспіль неба, а для наших воїнів – загрожує безпосередньо на фронті, уже одинадцятий рік. Або – по-іншому. Зустрів у ці дні смерть і відомий на увесь світ борець за УКРАЇНСЬКУ справу Стефан РОМАНІВ, про що повідомила 26 червня «Українська правда» в матеріалі «В Польщі помер Стефан РОМАНІВ – один із керівників Світового конгресу українців». Його авторка Анастасія МОСОРКО, зокрема, повідомила про наступне:

«У віці 68 років у Варшаві помер український громадський і політичний діяч Стефан Романів. Він був першим заступником президента Світового конгресу українців, головою комісії з визнання Голодомору геноцидом проти українського народу та головою проводу Організації українських націоналістів.

Про це повідомили в Спілці Української Молоді, учасником та очільником якої був Романів. Також він був офіційним представником Торгово-промислової палати України в Австралії.

Як зазначили у Союзі українських організацій в Австралії, повертаючись додому до Австралії після участі в конференції в Литві, Романів знепритомнів у Варшаві два дні тому. Його негайно доставили до лікарні.

Стефан Романів народився 12 листопада 1955 року в Мельбурні, Австралія. Його батько Ілько Романів був родом з Тернополя, а мати – німкеня зі Штутгарта. Вони прибули до Австралії у 1949 році...».

А близько 13 років тому, в 2011-му, Стефан Романів на чолі цілої делегації прибув до Кривого Рогу, про що свідчить і допис у нашій газеті «Промінь Просвіти» (число 17-те за вересень 2011 року). У тому дописі під заголовком «Десант українських націоналістів із Австралії та столиці», повідомлялось про таке:

«...Хоча гості були в цьому відношенні НАДАВТОРИТЕТНІ. Назвати хоча б генерального секретаря Світового конгресу українців (і од-

13 років тому Стефан РОМАНІВ був і в Кривому Розі...

ночасно – голову проводу ОУН(б) Стефана РОМАНІВА, координатора профспілки «Народна солідарність» Олексія КЛЯШТОРНОГО, виконавчого директора Міжнародного центру національного відродження імені Степана БАНДЕРИ Тараса РОНДЗИСТОГО, редактора газети «Шлях перемоги» Віктора РОГА. І це – далеко не повний перелік гостей із Австралії та Києва, які, так би мовити, десантувалися в наш зрусифікований край 13 вересня цього року. А сама поїздка відбувалася в рамках зустрічей із громадськістю східних регіонів «Українська альтернатива: відкритий діалог». До цього гості побували і на Харківщині, і на Донбасі, і в Дніпропетровську та в інших містах. У Кривому Розі організатором та координатором цієї поїздки був голова міської організації Всеукраїнської незалежної профспілки гірників України Юрій САМОЙЛОВ...

У своєму вступному слові Стефан РОМАНІВ сказав, що передусім, ця поїздка східними регіонами орієнтована на те, аби ближче познайомитися з тим, що тут відбувається і послухати людей про істотні проблеми, які потребують свого розв'язання. Він сказав, що гості не вірять у ті штучні поділи на різні частини України і побачили, що такого поділу насправді не існує...

Стефан РОМАНІВ підкреслив, що в центрі уваги – питання дотримання прав людини і вимог просуватися по демократичному шляху розвитку держави, а ця поїздка якраз і переконала в тому, що фактично у всіх містах, де гості побували, є проблеми, котрі впираються в питання відповідальності місцевих влад за те, щоб дотримувалися цих прав людини»

Сергій ЗІНЧЕНКО

На світліні: Стефан Романів під час свого перебування в Кривому Розі в 2011-му році.

Фото автора

В ООН засудили ракетну атаку на Кривий Ріг

Координаторка ООН з гуманітарних питань в Україні Деніз Браун засудила російський ракетний обстріл міста Кривий Ріг. «Я приголомшена численними жертвами вчорашньої атаки на місто Кривий Ріг, у результаті якої загинули та були поранені мирні жителі, включно з дітьми», - мовиться у заяві Деніз Браун у мережі X.

«За даними влади та гуманітарних працівників, під час атаки загинули та були поранені цивільні особи, у тому числі діти, у житловому районі. Пошкоджені навчальні заклади та численні житлові будинки. На місці працюють гуманітарні працівники, які надають психологічну допомогу, а також матеріали для швидкого ремонту пошкоджених будинків», - повідомляє Гуманітарна місія ООН в Україні.

Напередодні міністр внутрішніх справ України Ігор Клименко повідомив, що внаслідок удару російської балістичної ракети по місту Кривий Ріг в середу, 12 червня, загинули 9 людей, ще 29 отримали поранення, у тому числі п'ятеро дітей

Сайт «Голос Америки», 13 червня 2024 року
<https://www.holosameriky.com/a/oon-kryvyi-rih/7654900.html>

Фото розміщене за посиланням: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4693920-u-kryvomu-rozi-14-cherwnia-oholsheno-dnem-zhaloby>

У Кривому Розі 14 червня оголосили Днем жалоби

У Кривому Розі кількість постраждалих через російський ракетний удар зросла до 32. 14 червня, у місті оголосили День жалоби за загиблими.

Про це повідомив керівник Ради оборони міста Олександр Вілкул.

За його словами, аварійно-рятувальна операція на місці ракетної атаки завершилася напередодні ввечері. За оновленими даними, відомо про 9 загиблих та 32 поранених, серед постраждалих — п'ятеро дітей.

Він зазначив, що до лікарень міста ушпиталили 13 поранених, з них 5 у важкому стані, 1 — у край важкому. Усім надають необхідну допомогу, лікарі борються за життя потерпілих.

14 червня у Кривому Розі оголосили день жалоби за загиблими внаслідок російської ракетної атаки.

Триває ліквідація наслідків ракетної атаки. Працює штаб допомоги людям, додав Вілкул.

До слова, через ракетний удар росіян по Кривому Рогу 12 червня загинуло щонайменше шість людей, відомо про 11 поранених. Згодом, міністр внутрішніх справ України Ігор Клименко повідомив, що внаслідок російського обстрілу Кривого Рогу кількість загиблих зросла до восьми осіб, а поранених до 21.

Пізніше в Офісі Генерального прокурора повідомили, що станом на вечір 12 червня до 9 збільшилася кількість жертв у Кривому Розі внаслідок російського обстрілу.

Сайт каналу «Прямий», 13 червня 2024 року
<https://prp.ua/u-kryvomu-rozi-14-cherwnia-oholosyly-dnem-zhaloby/>

Армія РФ вдарила по Кривому Рогу

Російські військові сьогодні вдень завдали чергового удару по Кривому Рогу, ворог атакував інфраструктуру.

Про це у п'ятницю, 21 червня, повідомив голова Дніпропетровської ОВА Сергій Лисак.

«Ворог вдарив по Кривому Розі. Атакував інфраструктуру міста. Сталася пожежа. Інформація уточнюється», - йдеться у повідомленні.

Згодом він уточнив, що ворог ударив по продовольчому складу. Постраждали двоє чоловіків 60 та 22 років. Пожежу на місці прильоту вдалося загасити

«Слово і діло», 21 червня 2024 року
<https://www.slovoidilo.ua/2024/06/21/novyna/suspilstvo/armiya-rf-vdaryla-po-kryvomu-rohu>

ВІД РЕДАКЦІЇ: ВДРУГЕ, на вже 70-річчя ПОВСТАННЯ
Цей матеріал Олександра ЗІНЧЕНКА про Кенгірське повстання українців у концтаборі із сайту «ІСТОРИЧНА ПРАВДА» ми ставимо вдруге - вже на його 70-річчя (вперше ми його вмістили в 2014-му). В ньому - про суть волелюбного українства. Щоб всі, хто прочитає, зрозуміли, як борються за волю і за правду проти брехні українці. Тому паразитарну державу російського фашизму буде знищено, а світ вільних людей буде врятовано. Бо ми - не в концтаборі, а на волі «...у своїй сторонці»!..

Кенгір, ХРУЩОВ та ЛЮБОВ. Як кохання зруйнувало Імперію Зла

СЕМЕН ПАК разом із своєю коханою взялися за руки і кинулися під танк. Литовець Альфонсас УРБАНАС опинився у протилежній ситуації: він на все своє життя запам'ятав, як його відштовхнула від танка дівчина-українка у вишій сорочці. Врятувала ціною свого життя. Над Кенгіром, ширяючи у струменях степового вітру, підіймався повітряний змій. Його призначенням було донести за межі табірної зони правду про повстання.

ти кіносценарій про Кенгірське повстання - цей намір був би приречений на провал: боюсь, жодний продюсер у будь-якій країні світу не взявся б за його реалізацію. У сюжет просто не повірили б: так не може бути у житті. Жодний голлівудський сценарист із найвідірванішою уявою просто не здатний збагатити сюжет подробностями, які насправді мали місце.

Повстанню судилося вирувати іще лиш декілька днів, коли охорона розпочала розбирати стіни зони, щоб через ці пролами ввести війська і

доли, впали. Це кохання мало несподівані наслідки: воно знищило Імперію Зла.

Я пишу ці рядки в ніч на 26 червня, рівно через 60 років після того, як Кенгірське повстання було роз'їжджене танками. 26 червня 1954 року о 4 годині ранку в зону було введено 1 600 солдат із 98 собаками, 3 пожежні машини та 5 танків Т-34. Сотні українських жінок у святкових вишиванках встали перед танками і взяли за руки. Танки не зупинилися. За свідченнями очевидців, зранку зона була буквально залита кров'ю. Вранці на машини скидали понівечені танками тіла. Стверджують, що 26 червня 1954 року загинуло від 600 до 700 осіб. Здавалося, що ранок того дня приніс повстанню остаточний програв, а жертви є марними. Але Великі ГУЛАГівські повстання - Кенгірське було останнім з них - змусили змінитися радянську систему.

У 1956 році на ХРУЩОВА не осяяння зійшло - він мусив включити «Відлигу», бо система вже не могла контролювати навіть табори, Архіпелаг ГУЛАГ. Тоталітаризм не міг «лібералізуватися». Щойно «гайки відпустили» - система «разболталась» і почала руйнувати сама себе. Історія Кенгірського повстання - це урок того, якою потужною може бути «сила безсилив»: те, що спочатку видається безнадійною поразкою, у довгій перспективі обертається на перемогу. Історія Кенгірського повстання спростовує міф про те, що Україна незалежності дісталася без зусиль і без крові. Кенгір - повстання Любові - був одним із тих історичних кроків, що врешті-решт привели до Незалежності. СРСР зруйнувала любов. Любов до Свободи.

Повстання у Кенгірі - найбільше повстання в радянських концтаборах. Одним з організаторів і керівників повстання були члени Організації українських націоналістів та Української Повстанської армії. У повстанні брало участь близько 10 тисяч ув'язнених. Воно тривало 42 дні. Вранці 26 червня 1954 року радянська влада кинула проти повстанців армію і танки. Повстання було придушене, загинуло близько 700 повстанців.

Повстання в таборах ГУЛАГу називають однією з причин хрущовської «відлиги» - політичної лібералізації в СРСР.

Олександр ЗІНЧЕНКО, сайт «Історична правда», 26 червня 2014 року
На світліні: графічне свідчення учасника повстання Юрія Ференчука. «Кров Кенгіра». Картон, олійні фарби, 1993.
<https://www.istpravda.com.ua/columns/53ab560772608/>

Спеціальний пристрій мав скинути листівки з висоти у степ і далі - у Джезказган. Там спецслужби поширювали найнеймовірніші чулки про «повстання самців», про те, що заводцями усієї цієї веремії були осатанілі чоловіки, що прагнули пробитися на територію жіночої зони.

Правдива історія була геть інша. І в червні 1954 року охорона, що контролювала периметр відділення «Кенгір» Степового табору ГУЛАГу, намагалася цю правду не випустити за межі зони. Спочатку повстанці пробували запускати повітряні кулі із надписаними вимогами. Але охорона розстрілювала ці кулі з автоматів, і вони падали без жодної користі. Повітряний змій був байдужий до пострілів: кулі проходили повз чи крізь нього, жодним чином на його підйомну силу не впливаючи. Листівки розліталися далеко у степ, і тоді охоронці мусили бігти і збирати їх там, посеред червоних маків. Врешті-решт, охорона знайшла новий спосіб боротьби: змій-перехоплювач.

Це була найсюрреалістичніша картина, яку може намалювати людська уява: з-за високої саманової стіни Степлагу тягнулися тонкі мотузки до неба, до слів правди у списаних дрібними літерами обривках паперу. З іншого боку молодий лейтенант у фуражці із синім околицком керував змієм-перехоплювачем. Повітряний бій не міг тривати довго. Раніше чи пізніше змій-перехоплювач переплутувався із змієм-бомбардувальником і разом вони стрімко падали з-під червоних небес на землю.

Якби я колись хотів написа-

танки. Усе перемилося: конвой ламав стіни, а табірники її відбудовували знову. Невільники мусили самі і добровільно відбудовувати стіни своєї в'язниці, щоб знайти за ними захист. Щоб знову «не пришили» антирадянщину, повстанці на стінах бараків писали гасла: «Да здравствует Советская Конституция!», «Да здравствует Президиум ЦК!», «Да здравствует советская власть!». ОРВЕЛЛ навряд чи був здатний вигадати подібне. Інші гасла мали більш доречний зміст: «Требуем приезда члена ЦК и пересмотра наших дел!», «Долой убийц-берицевцев!», «Жёны офицеров Степлага! Вам не стыдно быть женами убийц?»

Повстання у таборі Кенгір почалося після вбивства. Невдовзі по Великодню колона українських хлопців привіталася із зустрічною колоною молодих жінок, яку вели у робочу частину зони: «Христос воскрес!» - «Воистину воскрес!» - традиційно відгукнулися дівчата. У наступну мить світ був прострілений автоматною чергою. На землі лишилося лежати півсотні тіл: 13 загинуло на місці, 5 осіб згодом померло у лікарні, 33 були важко поранені. Згодом слідство встановило, що жодних підстав для застосування зброї не було.

У цій історії знайдеться усе, що потрібно для історичної драми: той, хто був закоханий через листи, записочки і короткі погляди через колючий дріт, хто був заочно повінчаний священниками усіх наявних у зоні конфесій - усі вони нарешті змогли потриматися за руки коханих. Мури, що розділяли чоловічу і жіночу зони, мури, що розділяли

Не жертвове замирення, а ВИМОГА

Визнати агресора

Вихідними у швейцарському Бюргенштоку завершився Саміт миру – перше зібрання світових лідерів, присвячене шляхам завершення російської війни проти України. За масштабом подія стала дійсно безпрецедентною, фізично зібравши разом представників понад 90 країн, у тому числі 56 глав держав та урядів. Це дійсно дуже, надзвичайно багато. Але якою була наша мета? Чи потрібна нам лише присутність гостей, чи їхня позиція та рішення? Від цього залежить те, як оцінювати саміт у Швейцарії.

В українському публічному просторі лунають полярні оцінки. Найчастіше доводиться чути думку, що саміт став абсолютною перемогою: ця теза звучить від представників влади і транлюється багатьма телеграм-каналами. Вона, втім, не витримує критики – на жаль, все зовсім не так радужно. Але ще більш хибною є думка, мовляв, саміт став провалом: це категорично не так, та й

наполегливі дії Росії і Китаю з підриву швейцарської зустрічі та її результатів це наочно підтверджують. У Швейцарії Україна точно лишилася в плюсі, але потрібен реалізм в оцінці.

Саміт дійсно показав тверду підтримку України від західного клубу. Навіть тим країнам, які опинилися у цьому клубі вимушено і хотіли би пробачити Путіна та відновити повноцінну співпрацю з РФ (як-от Угорщина та Сербія), довелося доєднатися до решти європейських та проатлантичних держав. Однак треба визнати, що саміт не об'єднав світ на підтримку України. А українська «формула миру» тим більше не стала об'єднавчою. Навіть спроба Києва винести за дужки свої найжорсткіші вимоги до Росії не дозволила досягти успіху в цьому. Абсолютна більшість «незахідних» країн віддає перевагу очікуванню і діятиме залежно від розвитку подій на полі бою. І саме там, а не на переговорах буде визначений

баланс сил у ставленні до агресії РФ та цілісності України. Наразі проблеми з розділеністю світу компенсовані непоганим рішенням, яке, втім, матиме обмежені наслідки. По суті, саміт підтвердив статус-кво. Організація цього саміту має стати уроком на майбутнє. Спроби піти на поступки не зробили Україну сильнішою на міжнародній арені. Добре, що перед швейцарською зустріччю вдалося вчасно зупинитися, повернути до тексту рішення ключові для України позиції і, будемо говорити відверто, уникнути провалу. Однак Київ не засвідчує, що засвоїв цей урок. І від західних, і від українських посадовців лунають заяви про намір провести другий саміт якнайшвидше. А це той саміт, у якому має брати участь Росія. Можна сподіватися що це – просто політична риторика. Але якщо це не так, і йдеться про реальні плани – то ми стоїмо на порозі серйозного виклику для держави, який Україна створює для себе без потреби.

Що змінить Саміт миру. Пояснюємо реальні наслідки, плюси та загрози після зустрічі у Швейцарії

САМІТ БЕЗ ФОРМУЛИ

Тезу про те, що Саміт миру став позитивною подією для України, проілюструвати найпростіше. Ті шалені зусилля, які інвестують Москва і Пекін у підрив довіри до саміту і до його підтримки, є найкращим свідченням, що їм не байдуже. Численні повідомлення західних ЗМІ про дипломатичні зусилля Китаю задля зриву саміту підтверджують і західні дипломати, з якими «ЄвроПравда» спілкувалася з цього приводу. Та й від політиків про це лунало неодноразово – і від українських, і західних. А події після саміту, коли протягом доби дві держави, Ірак та Йорданія, відкликали свої підписи під спільним комюніке зустрічі, довершили довели, що когось дійсно всерйоз дратує ухвалений документ.

І це не дивно. Формулювання документа суперечать інтересам Путіна. Там йдеться, що це російська війна; що територіальна цілісність України є переможливою стійкою правдою. «Європейська правда» вже публікувала текст рішення з поясненнями його положень; також ми детально розповідали про переговори за лаштунками під час погодження цього тексту, тож не будемо розлого повторюватися, але можете переконаватися, що у фінальному документі немає поступок Україні. Але й реальної перемоги також немає. Треба окремо наголосити: всупереч заявам, які лунають від низки українських політиків, саміт не затверджував так звану «формулу миру Зеленського» (тобто фактично – формулу перемоги України) як основу майбутнього мирного врегулювання. На цей крок наразі не готові навіть окремі друзі до нас держави, як-от США. Тому до тексту включили лише три найменш конфліктні теми, з якими потенційно міг би погодитися кожен у світі – ядерна безпека, постачання українського продовольства у світі, гуманітарний обмін полоненими.

Усі суто воєнні питання, вимога деокупації, покарання російських воєнних злочинців тощо – не згадані взагалі, їх свідомо винесли за рамки саміту. Причому в Києві готові розглядати не лише український мирний план, а й альтернативні сценарії та відкрито запрошують до цього, зокрема, Китай. Запобіжником від шкідливих мирних планів стала теза у рішенні саміту про

те, що альтернативні пропозиції мають відповідати принципу територіальної цілісності України. А в обох китайських планах ключовою нормою є негайне «припинення вогню» у вигляді, який де-факто зберігає контроль РФ над окупованими територіями.

ХТО ЗА УКРАЇНУ?

Відчувається, що для Банкової надзвичайно важливо було показати кількість країн, що зважилися доєднатися до саміту, і це мало сенс. В ООН – 193 члени, тож 97 держав – це арифметична більшість. До цієї цифри «дотягували», і в ОПУ оголосили про 101 учасника саміту, але в реальності дива не сталося. До Бюргенштоку доїхали делегації 89 держав-членів ООН, плюс дві держави, що не є членами ООН (Ватикан та Косово). Ще одна держава, Колумбія, в останній момент під китайським та російським тиском скасувала свою участь. А красивої цифри «більше ста» вдалося досягти штучно – наприклад, від ЄС зарахували аж три голоси, окремо порахувавши президентів Єврокомісії, Євроради та Європарламенту. Треба підкреслити: 89 держав ООН – це також дуже багато, і Київ зробив усе можливе, щоб їх залучити; зокрема, Зеленський особисто їздив у Саудівську Аравію, щоб попросити шейха про це – і той відповів згодою. До Швейцарії прилетів принц, очільник саудівського МЗС.

Але є прірва між «присутністю» та «підтримкою». 11 держав-членів ООН, присутніх на саміті (а від наступного дня – 13), оголосили про невідому спільної заяви. Зменшення амбітності заяви і концентрація на «нейтральних» пунктах типу ядерної безпеки не допомогли. Причому відмовилися ставити підпис саме ті країни, над залученням яких Київ працював найбільше. Зокрема, до Бюргенштоку приїхали, але відмовилися підписати документ: Бразилія, Індія, Індонезія, Мексика, Південна Африка, Саудівська Аравія. По суті, усі держави G20, що не належать до «політичного Заходу», надіслали сигнал, що вони не підтримують Україну. Єдиний виняток – Аргентина, де торік обрали проамериканського та антикитайського президента Хав'єра Мілея. Аргентина послідовно підтримує Україну та долучилася до саміту в Швейцарії. Жодна з дев'яти держав-членів бло-

ку БРИКС не поставила свій підпис. Зі ще 25 держав, які фігурують у медіа як потенційні члени цього блоку, на підписання погодилися лише чотири: Туреччина, Катар, Сербія, Сомалі.

А з важливих позитивних моментів варто відзначити те, що документ підписала Сербія (можна лише уявити, який тиск РФ вона для цього подолала), Угорщина (ми не раз писали про те, що уряд Віктора Орбана, попри свою епатажність, не ризикує йти проти спільної думки Заходу, але глава МЗС Петер Сійярто все одно показав свій протест і не з'явився на церемонію фотографування), а також Туреччина (яка теж, як член НАТО, не пішла проти всіх – але міністр Хакан Фідан, навіть поставивши підпис, заявив, що саміт не має сенсу, доки в ньому не братиме участь Росія).

РОЗДІЛЕНИЙ СВІТ

Та й загалом розподіл тих, хто підтримує Україну і хто виступив проти, можна описати фразою «West against rest». З Глобального Півдня нас підтримали тільки ті держави, які вважали себе західними за політичним світоглядом, або ті, які залежать від Заходу, передусім від США (звичайно, приємно мати серед підписантів Сомалі, але...). І це насправді – найбільша проблема, чи то не втілене очікування саміту, який минав. Адже «формула миру Зеленського» навіть у своєму повному вигляді (включно з покаранням Путіна і вимогою виплати репарацій) і без того мала підтримку більшості держав Заходу; і навіть ті, хто коливалися – все одно підтримують більшість її пунктів.

Основна ідея та додана вартість скликання Глобального саміту полягала якраз у тому, щоб долучити до цієї підтримки держави Глобального Півдня. Але цього не сталося. Причому швейцарський саміт засвідчив, що радикальне зменшення амбітності України тут не допомогло. Навіть зваживши перелік тем для обговорення до трьох найменш конфліктних пунктів, ми не змогли переконати держави, на які були спрямовані шалені зусилля. Цей неуспіх був прогнозований. І не тільки через те, що вплив Китаю був занадто сильним. А передусім тому, що вибір Києвом часу проведення саміту від по-

чатку викликав питання.

Як пояснювала раніше «Європейська правда», на початку 2024 року Україна почала просувати якнайшвидше проведення саміту, ігноруючи реальність у світі та не маючи жодних передумов – ані міжнародних, ані на полі бою, – які змусили б інші держави повірити в перемогу України. Тож незахідним лідерам, які не надто обтяжені питаннями цінностей, для яких воєнні злочини Росії не входять до найгарячіших проблем сьогодення, не зрозуміло, чому вони мають ставати на бік України. Загалом Глобальний Південь віддає перевагу тому, щоб бути поза війною, і тим більше – не підтримувати сторону, яка може програти. Переконавання у тому, що програє Росія, у них точно немає. Так само, як немає переконання у її перемозі.

Важливий момент: активно дискутується теза про те, що Росія за китайською допомогою могла би зібрати свій альтернативний саміт, протиставивши його швейцарському; ця небезпека донедавна виглядала дуже серйозною, і наші західні партнери попереджали про це Київ. Утім, зараз такий варіант видається мало-реальним. І не тільки через те, що багато невідомих насправді обрали стратегію вичікування. Ще одна важлива деталь – те, що Пекін послідовно просуває думку, що мирні саміти без участі обох сторін неприпустимі. Саме ця китайська керівництво обрало як причину не прийти до Швейцарії. Співорганізований Росією саміт матиме точно таку ваду – на ньому не буде українських представників.

ЗАГРОЗИ «ФОРМУЛИ МИРУ»

Треба ще раз наголосити, бо це справді важливо: з усіма плюсами та мінусами, саміт у Швейцарії став загалом позитивною для України подією. Ми (нехай і в останній момент) уникнули юридичних поступок, які б давали нові важелі противникам України. Саміт став безпрецедентно представницьким. І навіть у питанні впливу на «Глобальний південь» він також був ефективним. Адже там є низка проамериканських або проєвропейських країн, які потенційно можуть стати нашими партнерами. Україна три десятиріччя

поспіл ігнорувала їхнє існування, в той час як Росія працювала глобально. Зараз, у тому числі у рамках саміту, ми демонструємо зацікавленість цими регіонами; з низкою країн Україна встановила відносини саме на мирному саміті. Тож це інвестиції у майбутнє. Але безглуздо вірити, що ці інвестиції принесуть плоди вже завтра.

Між тим швейцарський саміт миру не завершив процес. Він його лише розпочав і відкрив вікно для того, щоби провести другий саміт, на який планують запросити Росію. Принаймні, це багато разів лунало, у тому числі від українських представників. Головне питання – коли це станеться і за яких умов. Заяви України – невизначені, однак Зеленський наполягає на дуже швидкому рухові: «Ми не маємо часу на довготривалу роботу. (Треба) діяти швидко. Підготовка займає місяці, не роки». Окремі західні партнери (зокрема, представники Швейцарії) вже просувають думку, що це треба зробити якнайшвидше, бажано ще цього року, тобто до перемоги Трампа. Але треба підкреслити: лише окремі політики і країни чекають від Києва швидкості. Натомість європейський мейнстрім більше відбиває позиція Джорджії Мелоні, яка за останні дні кілька разів підкреслила, що «мир не має бути капітуляцією», і що саме Україна має визначати умови миру.

Ще одна проблема у публічному, декларативному поспіху – це те, що цим президент Зеленський дає сигнал про свою готовність до поступок, до компромісів. Цей сигнал чує Путін. Цей сигнал чує ті міжнародні партнери, які схильні штовхати Україну до «миру» за будь-яку ціну. І з цієї проблемою треба боротися вже. У тому числі – через твердість публічної позиції України та її червоних ліній. У останні місяці перед швейцарським самітом цього бракувало, зізнавалися навіть друзі України. Повторення цієї помилки ще можна і, безперечно, треба уникнути.

Сергій СИДОРЕНКО,

редактор «Європейської правди», 17 червня 2024 року. (Повністю, зі всіма світлинами і без скорочень, читайте за посиланням:

<https://www.eurointegration.com.ua/articles/2024/06/17/7188283/>)

Не жертівне замирення, а ВИМОГА

Визнати агресора

Вже кілька днів вирують дискусії навколо залучення країн Глобального півдня до саміту миру. Мовляв, з меншою кількістю учасників, які були лише перевірені українські партнери, які допомагають грошима і озброєннями, можна було б досягнути підтримки більшої кількості вигідних Україні позицій. Проте є чимало контраргументів. По-перше, без присутності країн Глобального півдня саміт можна було б сміливо називати Західним самітом миру. Навіть враховуючи присутність Японії, Кореї, Сінгапуру чи Австралії, це був би саме західний саміт, бо географічне положення цих країн не заважає їм бути частиною політично-географічного Заходу, розділяти його цінності і підтримувати українське бачення завершення конфлікту. Водночас якби саміт проходив не за трьома, а за усіма пунктами формули миру Зеленського, можна було б побачити, що і Захід немає абсолютної єдності у підходах до вирішення конфлікту. Достатньо згадати позицію членів ЄС Угорщини і Словаччини, які зацікавлені у перемовинах України і Росії якнайшвидше, посилення на нейтралітет з боку Австрії, позицію члена НАТО Туреччини, яка і на саміті миру у Швейцарії закликала залучати до перемовин Росію...

Чому Глобальний південь був потрібний на саміті миру

ЧОМУ НЕ МОЖНА ВІДДАВАТИ РОСІЇ ІНІЦІАТИВУ

Насправді успіхом є вже залучення цих держав до саміту і це початок довгого шляху для укріплення відносин з цими країнами і формування взаємообізнаності суспільств. На цьому шляху буде нелегко, але у 2014-2022 роках Україні теж було нелегко достукатися і до низки західних суспільств і політиків, щоб пояснити, які небезпеки несе російська політика відтинання території сусідів. Попри

домінування досить цинічних економічних інтересів у світовій політиці, розширення контактів з суспільствами незахідних країн, молоддю, лідерами громадської думки і підприємцями, врешті-решт сформує коло друзів України. І воно здійснюватиме вплив на політику і своїх країнах, вимагатиме потужнішого голосу на захист збереження української незалежності і проти планів стерти української ідентичності.

Успіхом є долучення до комюніке низки країн Глобального півдня, яке не можна виключно

пов'язувати з їхніми добрими відносинами з Сполученими Штатами або Францією, меншим значенням для них відносин з Китаєм і Росією, або з «залежністю від Заходу» – така характеристика зовсім не відповідає реальності у відносинах між Вашингтоном і, наприклад, низкою країн Латинської Америки. Китай є першим експортним партнером Чилі, але чилійський президент лівоцентрист Габріель Борич незмінно підтримує цілісність України від початку російського вторгнення, яке він називає «агресивною імперіалістичною війною». Уругваю не завадило підтримати позицію України те, що Китай і Бразилія, які просувають свій мирний план, є ключовими торговими партнерами цієї 3-мільйонної країни. А крихітній африканській державі Сан-Томе і Принсіпі приєднатися до комюніке не завадила нещодавно підписана угода про військову співпрацю з Росією. Сприйняття політики країн Глобального Півдня виключно у вимір, що частина з них належить до прокитайського табору, а частина до проамериканського, є неправильним. Насправді у країн, які не поглинуті війнами і мають економіки,

ки почали псуватися, майбутнє регіонального блоку ECOWAS опинилося під питанням.

Поки Росія буде імідж впливового гравця в регіоні, у Гани, Кот-д'Івуару і Беніну зростає кількість суперечок з північними сусідами і загроза, що більша схильність хунт Малі і Буркіна-Фасо до насильства ще більше загострить протиріччя в їхніх країнах, призведе до їхнього розпаду, і хвилі біженців, які хлинуть в той же Кот-д'Івуар. Мова йде про безпеку цих країн і несприйняття методів Росії на континенті.

РОЛЬ ГЛОБАЛЬНОГО ПІВДНЯ ЗРОСТАТИМЕ

Серед країн, які долучилися до комюніке, є і декілька нейтральних держав, які могли б послатися на нейтралітет і не доєднатися до комюніке, але зробили це – такими є не тільки європейські Швейцарія чи Австрія, але й Гана і Коста-Ріка. В більшості з країн Глобального півдня політичне життя не є статичним, і є можливим прихід до влади опозиції, яка у майбутньому модифікуватиме зовнішню політику, зробить її більш відкритою для підтримки України. Приклад – нещодавні вибори в Південно-Африканській республіці, де 14 червня оголошено про формування першого уряду національної єдності, який включатиме як керівну протягом 30 років партію АНК, який багато років співпрацював з Москвою, і опозиційний Демократичний альянс, який відверто підтримує Україну. Можливо, якби на момент саміту у ПАР вже завершилося формування уряду, позиція цієї держави виглядала б більш сприятливою для Києва.

Важка робота, проведена зараз, може принести плоди через роки. І тут мова йде про те, що відносини з країнами Глобального півдня – це про розрахунки на довгу перспективу...

Георгій ЕРМАН,
кореспондент ВВС України, 17 червня 2024 року. (У скороченому вигляді.
Повністю – за посиланням: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c511zpn82k0o>)

КОАЛІЦІЯ ПРОТИ САДДАМА: 35 КРАЇН, 37 ДІБ БОМБАРДУВАННЯ І НАЗЕМНА ОПЕРАЦІЯ

Звісно, ви скажете, що не можна порівнювати Світову війну з російським вторгненням в Україну. Мовляв, там весь світ воював. Ну, майже весь. А тут Україна, жервуючи своїми містами і людьми, стримує черговий рецидив чергової імперської «величчі». Тоді ось вам інший приклад: в операції 1991 року проти Саддама Хусейна, адміністрація Джорджа Буша-старшого «збрала 35 країн (за іншими даними – 41 країну, але основну ударну силу склали США, Велика Британія, Франція, Саудівська Аравія та Єгипет, – Д.Т.) і привела в Саудівську Аравію 750 тисяч військових, 37 днів бомбардувань і стогодинна наземна війна розгромили армію Саддама і викинула її з Кувейту», – згадає учасник тих подій американський генерал-лейтенант Герберт Макмастер. Спробуйте уявити собі наслідки 37 – денного бомбардування російським військом на окупованих ними територіях України коаліцією країн. Думаю, «дорогіє мальчіки», які прийшли із зброєю вбивати українців, точніше, ті з них, які якись дивом залишились би живими у цьому вінегреті, переповіли б і своїм «мальчікам», і «мальчікам» своїх «мальчіків» у десятому коліні, щоб вони ніколи цього більше не робили. За жодних обставин.

УЯВІТЬ БОМБАРДУВАННЯ КОАЛІЦІЄЮ КРАЇН РОСІЙСЬКИХ ОКУПАНТІВ ВПРОДОВЖ 37 ДІБ БЕЗ ПЕРЕРВИ НА СІСТУ, МОЛИТВИ І ПЕРЕГОВОРИ

Просто уявіть собі російський командний бункер з вищими офіцерами, бетонні перекриття якого проламає «коаліційна» ракета, скажімо, типу «Таурас». У діру, яку утворив перший кумулятивний заряд, влітає основна бойова частина і розривається вже всередині російського командного пункту,

Як закрити Скриню Пандори, яку відкрила Росія? Я знаю – ви мені скажете, що нам ніхто нічого не винен. Що треба було не дозволяти (невідомо, яким чином) «нашим» політикам роззброювати армію, треба було боротися з корупцією, думати, кого ми обираємо і так далі за текстом. І все це правильно. Але я вам нагадаю, що війни проти великого зла глобального масштабу вигравались коаліціями країн. Під час 2-ї Світової Сполучені Штати заплутили очі на те, що Радянський Союз мало чим відрізнявся від нацистської Німеччини. Ця модифікація російської імперії була тотальною диктатурою й до 22 червня 1941 року була прямим союзником Третього Рейху, здійснювала геноцид проти захоплених нею народів, використовувала масштабні репресії як форму існування й утримання влади правлячою верхівкою. А ще Радянський Союз разом із Третім Рейхом ділив Європу, ніби нарізав грядки на власному городі. На все це заплутили очі заради благородної мети: перемоги над ще більшим злом. Хоча нацистський і комуністичний режими були дуже подібні за своїми руйнівними характеристиками. Але СРСР став союзником цивілізованого світу. І зброя всіх типів, амуніція, продукти, одяг, паровози, якими доставляли зброю на фронт з району Уралу, пішли від США потоками і безупинно. Радянські пілоти літали на американських «Аерокобрах», а снаряди на фронт підвозили американськими «Студебекерами». І на фронті і в тилу люди розпакували американські продуктові набори в жерстяних коробках, в яких були м'ясні консерви, ковбаси, галети, шоколад, кава. Багато людей в СРСР просто померли б з голодухи без цієї допомоги США. Зрештою, сили світла і добра з інтегрували до них сталінський концтабором, перемогли нацизм. Але зростили іншу проблему на свою голову: домінуючий у світі Радянський Союз, який окупував значну частину Європи, регулярно погрожував суперникам атомною зброєю, влаштував Карибську кризу, дозволяв собі локальні війни типу Афганістану і підтримував десятки військових конфліктів від південної Африки до Близького Сходу за відпрацьованою схемою «нас тут нет». Добро перемогло зло, але зіткнулося із новим масштабним злом. Без принципів, законів і уявлень про права людини і права народів.

перетворюючи старших і вищих офіцерів російської окупаційної армії в ніщо. У газопилову хмару, яка поступово розсіюється в забрудненому російською армією повітрі. Дезорієнтовані на цій ділянці фрон-

радянського виробництва Т-72 впродовж 23 хвилин бою. Трохи більше хвилини на один танк. Як в тирі. Американський підрозділ зупинився для перезарядки й порції гарячої кави лише тоді, коли не було по

«антиковідним» столом, захищаючи свої дорогоцінні нутрощі від вірусів, аж ніяк не страждає суїцидальними нахилами. Російський диктатор хоче жити у своїх карикатурно розкішних палацах, а не помирати у зруйнова-

Те ж саме вже відбувається і з країнами. Віднині вони потребують або зброї стримування, або зброї відплати – на найчорніший день їхньої історії. І чим довше триває російське вторгнення в Україну, тим більш руйнівними будуть наслідки того, що залишиться від глобальної системи безпеки й здатності «великих» країн тримати систему в стані нестійкого, але балансу сил. Сподіваюсь, що автори дуже поміркованої концепції дозованої підтримки України, зрештою, усвідомлять загрозу, перед якою постало людство. І протидіятимуть її рішучіше й виділяючи на цю справу більше ресурсів. І відвага в серці – для протидії тиранії, яка вже підважила існуючий світоустрій, теж знадобиться

ПІСЛЯМОВА

9 вересня 1990 року між радянським лідером Михайлом Горбачовим, який намагався вивести режим Саддама Хусейна з-під удару і навіть пропонував «відкупне» іракському диктатору у вигляді кількох островів

Як ведуть коаліційні війни і навіщо меншим країнам атомна бомба

ту російські війська намагаються зв'язатися із своїм штабом, але у відповідь – «абонент не відповідає». Суцільна тиша. Командна структура окупаційної армії, яка принесла у квітучу колись країну смерть, вогонь, руїну і злидні, припинила своє існування. В російських підрозділах починається хаос – хтось конвульсійно намагається наступати, хтось відступає, зминаючи загороджувальні загоны з кадрицівців. І все це місиво зверху бомбардується впродовж 37 днів – ракетами, БПЛА і пілотованими бомбардувальниками. Без перерви на сісту, молитву й переговори. Ви уявляєте, що залишилося б від російських окупаційних військ? Думаю, нічого. Але потім це нічого було б зметено 100-годинною наземною операцією під прикриттям повітряних сил

Знаєте, як виглядає зачистка території від окупантів? Під час наземної операції підрозділ армії США вже згаданого Герберта Макмастера знищив 18 іракських танків

кому стріляти. Мішені російського зразка закінчилися. І знаєте все це з якою метою? Просто повернути Кувейт кувейтцям. Відновити баланс у регіоні. Сили коаліції тоді, у 1991 році, й не планували йти на Багдад (на Москву у нашому випадку) й вшати Саддама Хусейна (Владіміра Владіміровича Путіна у нашому випадку). Вони це зробили пізніше, коли іракський диктатор знову почав подавати ознаки життя й відновлювати свою побиту армію. Але зрозуміло, що така ефективна операція можлива не у випадку нападу Росії на Україну. Не наш формат. У Путіна є ядерна зброя. Тож коаліція з десятків країн, бомбардування окупантів впродовж 37 днів і наземна операція, аби повернути захоплені росіянами території українцям, є неможливими. Хоча далеко не факт, що Путін, втративши свою армію в Україні, застосував би ядерну зброю. Вже хоча б тому, що такою зброєю володіє не лише Росія. А її диктатор, який приймав західних лідерів під час пандемії за великим

ноту «Томагавками» чи протибункерними бомбами сховищі. Та ми розуміємо, що світ не збирається перевіряти стійкість психіки Путіна на собі. І це зрозуміло.

РОСІЯ ВІДКРИЛА СКРІНЮ ПАНДОРИ

Менші країни, які не мають права вето в Радбезі ООН, усвідомили простий факт: жодних гарантій безпеки у цьому світі вже не існує. Дивлячись на долю України, багато країн світу активізують свої зусилля з оборони. І це будуть не завжди раціональні рішення. Адже маленька атомна бомбочка (або кілька атомних бомбочок) у порівнянні з великими арсеналами великих країн – теж не дає жодній країні жодних гарантій. Лише ускладнить її життя. Але хто вам сказав, що відповідальні рішення приймаються з холодним розумом? В часи війни, коли ви ризикуєте прокинутися на окупованій ворогом території, багато хто кладе під подушку пістолет і ставить поруч із ліжком мисливський карабін.

у Перській затоці – в обмін на виведення іракських військ з Кувейту, і президентом США Джорджем Бушем – старшим, відбувся наступний діалог:

Джордж Буш: «Як би ви поставились до пропозиції надати Гітлеру можливість «зберегти обличчя»?»
Міхаїл Горбачов: «Зараз інша ситуація».

Джордж Буш-старший: «Ситуація та ж, особа інша».

Історичні аналогії – вперта справа. Світ має визнати, що принципів відмінностей між Адольфом Гітлером і російським лідером Владіміром Путіним не існує. Питання в тому, як саме цивілізація збирається дозволити російському диктатору «зберегти його обличчя». Надихаючи цією можливістю послідовників історичної традиції таких персонажів, як Муссоліні-Гітлер-Сталін-Хусейн-Путін

Дмитро ТУЗОВ,
політичний оглядач, журналіст,
11 червня 2024 року
<https://blogs.pravda.com.ua/authors/tuzov/666825e7878fa/>

Не жертівне замирення, а ВИМОГА

Вигнати агресора

Останні два роки Захід відчайдушно намагається уникнути Третьої світової. Обмежує використання своєї зброї для ударів по Росії. Навіть не намагається збивати ракети, які пролітають над його територією. Жахається від ідеї відправити інструкторів на українські полігони. Раз по раз твердить про необхідність «уникнути ескалації». У всьому, що відбувається, ввижається спроба втримати війну у двосторонніх межах. Утримати у просторі та географії. Захід відчайдушно намагається зберегти себе в тій логіці, в якій жив останні десятиліття. І нашу війну сприймає як головну перешкоду. Дуже мило, але це не спрацює.

що вона зуміла виграти перший акт війни з Північноатлантичним альянсом.

Захід може не сприймати себе стороною конфлікту, але набагато важливіше те, що його вважає стороною конфлікту Москва. Росія живе у своїй власній логіці, і в її описі реальності вона вже два роки бореться не з незалежною державою, а з авангардом ворожої імперії. Програш України Москва розцінить лише як свідчення чужої слабкості. І може вирішити, що успіх треба розвивати.

Кремль встиг попрощатися зі старою епохою — на відміну від наших партнерів. Тому

го ресурси — війна добереться до решти. В імперії немає кордонів — у неї є тільки горизонти. І якщо російський президент вважає ідеальним той світ, у якому він виріс, то можете зазирнути в карти Європи 70 х років. Усе, в чому ми живемо, — це не девіація. Не випадкове спотворення, не помилка історії і не примха диктатора. Це реальність, яка була уготована всім, але на шляху якої випало опинитися нашій країні. Якщо ми програємо, ті, хто виживуть, завжди зможуть вимовити сакраментальне «ми попереджали». Головне, аби було кому.

Не стоїть питання про те, чи буде

Як Захід намагається уникнути Третьої світової

Історія не повторюється — вона лише римується. Та коли вже шукати у ХХ столітті аналогію, яка могла б підійти Україні, — це передвоєнна Чехословаччина. З тією лише різницею, що в нашій версії історії Чехословаччину не покинули на самоті, а навпаки — допомагають їй грошима та зброєю. І в цьому сенсі надворі такий собі 1940 рік, тільки Вермахт досі не вторгся в Польщу, не окупував Францію, не бомбить британські міста — бо, як і раніше, стирає свої військові зуби об армію Чехословаччини.

У цьому й особливість ситуації. Наші партнери поведуться так, немов ми ведемо свою власну війну. Не беручи до уваги, що лише наш опір дозволяє їм, як і раніше, перебувати в ситуації миру. Усю свою стабільність Європа зобов'язана Україні. Це ми виграємо їм

час для переозброєння. Це ми даємо їм шанс наростити військові бюджети. Це наш досвід дає їм можливість адаптуватися до сучасної війни. Європейцям випала нагода дізнатися, який вигляд має війна двох кадрових армій, бо раніше весь їхній військовий досвід зводився до протистояння партизанським рухам.

Коли вони розмірковують про наслідки війни — лякаються російської поразки. Їм ввижається в цьому загроза ядерного удару. Загроза неконтрольованого розпаду імперії. Другий фронт у країнах Балтії та диверсії у центрі Європи. Але їм не завадило б запитати себе про те, що буде в разі поразки України. Мільйони біженців. Концтабори і репресії. Десятки нових Маріуполів і сотні нових Буч. Гуманітарна катастрофа та російські танки біля кордонів Альянсу. А головне — переконаність Москви в тому,

Німеччина відмовляє Україні в постачанні ракет Taurus. Тому США просять не бомбити російську нафтопереробку. Тому Польща закликає обмежити український експорт до Європи. На їхньому тлі Франція, яка обіцяє надавати Україні списану військову техніку замість того, щоб відправляти її на брукх, виглядає зразком рішучості. Але особливість у тому, що Україні випало бути дамбаю. Тією самою дамбою, що бере на себе удар стихії. Тією, що захищає Європу від глобальної війни. Тією самою дамбою, в разі руйнування якої всім решта доведеться не загравати зі своїми фермерами, а підбирати їм військову форму і відправляти в окопи.

Наша війна залишається двосторонньою і локалізованою тільки тому, що ми ще тримаємося. Щойно в нас зникнуть для цьо-

європейська зброя воювати. Питання в тому, хто саме буде нею воювати. Може, Україна — і тоді наші сусіди зможуть зберегти для себе комфортну роль тилу, гаманця і ремонтної майстерні. А може, сама Європа — якщо її виборці «втомляться від війни» та вирішать, що Україна має оборонятися самостійно. Якби Чехословаччину не залишили на самоті, доля Другої світової могла опинитися під питанням. А Третя світова не починається лише тому, що Україна досі воє.

Павло КАЗАРІН,
увкраїнський журналіст, публіцист,
сайт «Цензор.НЕТ», 19 червня 2024 року
https://censor.net/ua/blogs/3495471/zahodne_hoche_spriyimati_sebe_storonoyu_konfliktu

Клімкін: «Україні доведеться дійти до переговорів із Росією. Головне — вести їх з позиції сили»

Саміт миру, що відбувся у Швейцарії, став важливою подією для України (ЄвроПравда детально про це розповідала), але він точно не став завершенням процесів. Радше, його початком. Попереду - виклики, до подолання яких варто готуватися вже зараз. А передусім - усвідомлювати, чого чекає від України світ і як ми можемо змінити ці очікування на свою користь. У суспільстві поширене доволі спрощене сприйняття як настроїв щодо України на Заході, а також позиції незахідних держав, того ж Китаю (хтось мріє схилити його на сторону України, що нереально; хтось прирівнює його до РФ, що також помилково). Про все це, про можливість «заморозки» війни та ставлення до переговорів тощо ЄвроПравда поговорила з Павлом Клімкіним, очільником МЗС України у 2014-19 роках. Ми спілкувалися на полях Чорноморського безпекового форуму, що відбувався у Одесі. Для тих, хто віддає перевагу читанню, а не відео, ми підготували також стислий текстовий виклад тез, які ми почули від дипломата.

«СИСТЕМА ООН – ТОТАЛЬНО ІМПОТЕНТНА»

Найважливіший результат Саміту миру — це сам саміт, тобто те, що він відбувся. По-перше, це дає нам майданчик, який наразі не має прямих аналогів. Це майданчик, де є як Захід, так і незахідні країни. При цьому, на відміну від тієї ж G20, цей майданчик відкритий, до нього хто хоче, той і приєднується і може сказати своє слово. І при цьому — це формат, де є наша ініціатива. А оскільки наш вплив на геополітику, обмежений, то використовувати такі формати дуже правильно. Чи відповідає цей саміт очікуванням? Можна говорити, що у логіці «зрада-перемога», він точно є перемогою. Але перемогу потрібно втримати. Вона ж не «падає» на нас назавжди. Тому цей дійсно унікальний процес треба довести до того, щоб він був помітний, мав вплив. А для цього нам треба переконати партнерів, що справедливий мир потрібен не тільки нам, а й їм. Особливо коли ми говоримо з «незахідним світом»...

«ЄВРОПІ ПОТРІБНА ЛОГІКА САМОЗБЕРЕЖЕННЯ»

Фінальна мета процесу, який розпочав Саміт миру — дійти до переговорів із Росією з позиції сили і на наших умовах. Таким є розуміння Заходу, і таким є розуміння України. Нам, звісно емоційно дуже складно прийняти сам факт можливих переговорів з цим режимом. Але майже всі західні столиці, за винятком хіба що деяких з наших найближ-

чих друзів (як-от балтійських та північних держав), хочуть цих переговорів. Але це прагнення дуже відмінне від весни 2022 року і навіть від 2014-го. Врешті-решт значна частина Заходу (хоча й далеко не весь Захід) дійшла розуміння, що ця Росія і цей режим є фундаментальною загрозою для існування Заходу як такого. Що вони не тільки загрожують частині його території та якимось економічним інтересам. Йдеться про загрозу для способу життя та системи цінностей Заходу...

«МИ МАЄМО ГОВОРТИ ТІЛЬКИ З ПОЗИЦІЇ СИЛИ»

Держави Заходу зрештою розпочали піднімати ставки. Перше — це удари по російській території. І це для Заходу — квантовий стрибок. Друге — рішення G7 про використання російських активів, прибутків від активів. Як саме це буде зроблене юридично і фінансово — ще під питанням, політичне рішення ухвалене. По суті, Захід приходить до розуміння того, що переговори з РФ з позиції сили — це навіть важливіше, ніж визначення українських червоних ліній. Тому я би собі не ставив задалегідь червоні лінії: за яких умов ми входимо в цей процес, за яких не входимо тощо. А вже завтра ситуація може фундаментально відрізнатися від сьогоднішньої. Ми не знаємо, якою буде ситуація на полі бою, якою буде ситуація у світі, що вибухне — і це може зробити наші «лінії» неактуальними.

«МИ ЧАСОМ ПЕРЕОЦІНЮЄМО ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ»

Досі є ті, від кого лунає: мов-

ляв, «треба якось зупинити війну, давайте оголосимо припинення вогню і почнемо говорити». І це не тільки Віктор Орбан — на жаль, таких голосів багато. Але ми прекрасно розуміємо, що це — неприпустимий варіант. Бо тоді динаміка військової та іншої допомоги буде втрачена і, скоріш за все, втрачена назавжди. Це дуже добре розуміють і в Кремлі, тож там цього сценарію дуже прагнуть, розраховуючи, що потім усе завалиться, і позиція України буде набагато слабшою, а Росія візьме на себе флейкову роль «миротворця» (як вона робила вже не раз). І це досі — цілком реальний варіант. Ми часом переоцінюємо те, як світ нас розуміє та підтримує. Це не завжди так, особливо коли йдеться про незахідні держави. Там симпатія, співчуття до України можуть поєднуватися з дикою міфологією, яка засвідчує, наскільки глибоко нас не розуміють.

Наведу пару прикладів, не називаючи імен. Один з моїх добрих українських друзів зустрічався з експрезидентом африканської країни, представляючи йому певний проект. У них відбулася прекрасна розмова з реальною симпатією до України. А наприкінці розмови той питає: «Добре, ми все проговорили, я все зроблю, підтримка України важлива, але можеш мені пояснити, так а для чого ви напали на Росію, все ж таки?» Або друга історія: я пару місяців тому спілкувався у Києві з групою дуже шанованих арабських експертів, дослідників, які справді

мають авторитет в арабському світі. І після розмови двоє з них підходять і кажуть: «Пане міністре, ми класно поговорили, але є ще питання про ордер МКС на арешт Путіна за викрадення українських дітей. От ми дивимося в Женевську конвенцію, і там написано, що окупаційна влада має забезпечити дітям освіту. То може це не викрадення дітей, а виконання Росією зобов'язань? Це ж подвійні стандарти». Знадобилися приблизно півтори години розмови, після чого вони сказали: «Так, тепер ми зрозуміли». А це — далеко не останні люди в інтелектуальному арабському середовищі.

«ЗАХІД НЕ ГОТОВИЙ ДО БАЗАРНИХ ОБМІНІВ З ПУТІНИМ»

Попри всі складнощі у світі, я категорично проти компромісів. Як казала Голда Меїр (до речі, народжена в Києві), «наше існування — не предмет компромісу». Навіть ті, хто не бачить виходу на кордон 1991 року зараз, вважають це довгостроковою історією. І тому дуже важливо, щоб ніхто не пішов на компроміс в якійсь перспективі. Я насправді бачу на Заході сприятливу для нас тенденцію. Мейнстрімом стає думка, що з Росією можна і потрібно говорити, але з позиції сили, без компромісів і базарних розмінів. Нехай не весь Захід, але та його частина, яка щонайменше має блокуючий вплив на спільну позицію Заходу, зараз не готова до базарних обмінів з Путіним. Також я на сьогодні бачу, що будь-яка американська адміністрація (чи це буде

Байден, чи Трамп, чи хтось третій, бо такі шанси досі є) теж буде, скоріше за все, готова говорити з Путіним саме з позиції сили, а не слабкості.

Звісно, можливі потрясіння, які усе змінять; зрештою, на 100% важко в чомусь бути впевненим. Але наразі ситуація така. І бачення Заходу прогресує в сторону, яка потрібна нам. Питання тільки в тому, що ми хочемо бачити результатом вже завтра, але сам Захід налаштований побачити це у достатньо довгій перспективі. І ось це нам необхідно змінити. Тому я намагаюся пояснити нашим західним друзям, що потрібна проактивна стратегія. Стратегія «сидіти на березі річки і чекати, коли нею пропливуть трупи ворогів» — не підходить. Бо за реальності сучасної Росії та загрози від неї Захід має активно захищатися, а не просто чекати. І захищати нас як свою частину. Наразі це пояснення складно «заходити». Але ми маємо пояснювати це знову і знову. І от коли Захід перейде до логіки проактивної, до нападу заради захисту — це той момент, який нам необхідний. Але треба усвідомлювати, що ми поки що не там і будемо там ще не завтра.

Сергій СИДОРЕНКО,
сайт «Європейська правда»,
18 червня 2024 року (у скороченому вигляді. Повністю — за посиланням: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2024/06/18/7188403/>)
НА СВІТЛИНІ: ПАВЛО КЛІМКІН

Про НАС у ті минулі ВІСІМНАДЦЯТЬ років

З ініціативи нашого керівника, народного депутата України першого скликання Миколи КОРОБКА 3 липня 2006 року була зареєстрована газета «Промінь Просвіти», у тривалі майбутнє якої в місті мало хто вірив. Але вона разом із нашою просвітницькою організацією витримала багато чого (навіть рейдерські атаки) і майже через одинадцять років, у березні 2017-го, передала

естафету газеті Криворізького міського правозахисного товариства (яким теж керував Микола КОРОБКО до останнього дня свого життя 30 березня 2021 року) під назвою «Промінь Просвіти Є». «Єднання в Європі» – так у її ж першому числі було розкрито суть того життєстверджуючого «Є!», попри всі перешкоди (літера ця була запропонована заступником голови організації пол-

ковником Петром ЛИСЕНКОМ).

Тому ось тепер, коли посеред повномасштабної війни Україна стоїть на смерть, відстоюючи ЄВРОПЕЙСЬКІ цінності, ми вирішили перше своє подання спогадів про роботу нашої команди розпочати сторінкою саме про ці цінності: з фрагментів матеріалів у одному з чисел за 2014 рік, коли російсько-українська війна вже тоді розпочалася.

Шлях до структур в Євросоюзі торуємо в Кривому Розі

ВІДКРИВАЮЧИ зустріч, голова Секретаріату Партнерства з відродження річки Саксагань у Кривому Розі Микола КОРОБКО розповів про те, що в Україні значно змінилася ситуація після останньої зустрічі в рамках Партнерства, а також коротко поінформував про те, як негідно поводи́ла себе місцева влада в плані збереження важливих не тільки для міста об'єктів культурно-історичної спадщини і що треба докласти неабиякі зусилля для того, аби не були зруйновані інші дуже показові об'єкти, котрі яскраво демонструють, як і над чим працювали гірники і металурги Криворіжжя на початку, всередині і в 70-80-х роках минулого століття.

Після цього підбили підсумки зробленого з реалізації проекту щодо парку на узбережжі Саксагані в районі мікрорайону «Зарічний», що в Жовтневому районі, та з організації екомuzeю «Оберіг» у Центрально-міському районі. З цих питань виступили й розповіли про все, що протягом останніх місяців відбувалося автор проекту з облаштування місця відпочинку на узбережжі Саксагані в Жовтневому районі Володимир НАЛУЖНИЙ та аніматор проекту з організації екомuzeю Петро ЛИСЕНКО, які представляли Криворізьке міське правозахисне товариство.

З'ясувавши остаточно ситуацію з цими двома справами у рамках проекту, учасники зустрічі приступили до знайомства із наступною роботою, пов'язаною з продовженням співпраці у рамках Партнерства. Про нові проекти і задуми розповіла Ані ЯГЖЕМСЬКА з польської сторони, яка представила роботу «Криворізьке партнерство – кузня нових проектів». Передбачено цілу

Приводом до написання цього матеріалу послужив приїзд наших польських партнерів, які протягом трьох днів разом із нами працюватимуть у місті над подальшою реалізацією замисленого. Нині має відбуватися зустріч представників громадськості з Польщі та України із посадовцями у владних кабінетах Саксаганського та Центрально-міського районів міста, в рамках трисекторального партнерства: громадськості, влади і бізнесу. Це вже третій день зустрічі. 21-го ж червня, протягом першого дня, залагоджувалися організаційні моменти та планувалися дії на наступні два..

Вона підкреслила, що «в регіонах південних, східних є те, що влада має громадський сектор як джерело ініціатив, які потім може видати за те, що це вона – ініціатор, модератор, і десь там... через кому», в кінці говориться про участь якихось там громадських організацій.

А потім продовжила: «я спотерігаю, як підтримуються молодіжні ініціативи. Будь що владці перехоплюють і видають за свою ініціативу. Бо, звичайно ж, матеріальний, технічний ресурс у них більший, ніж у громадської ініціативи...»

низку мікрогрантів, буде оголошено конкурс проектів а також проведене протягом двох днів навчання з написання таких проектів, неабияка увага приділятиметься також тому, як залучати кошти для організації проектів із зовнішніх джерел.

Далі відбулося обговорення почутого, яке розпочав член Секретаріату Партнерства, активіст Криворізького міського правозахисного товариства Олександр ЧИЖИКОВ і до якого долучилися інші учасники зустрічі: як з польської, так із української сторони.

Зокрема, увагу привернув виступ представниці КМПЗТ Валентини КРИВДИ, яка з огляду на своїй участі в громадській та політичній роботі протягом двох десятиліть торкнулася того, як поводить себе місцева влада стосовно ініціатив громадськості.

Він сказав: «Я – людина такої, прямої, дії. І, наприклад, коли я бачу, як сидять собі такі гарні, шикарні люди, а навколо – купа пластикових стаканчиків, пляшки розкидані, а вони сидять собі, відпочивають на березі річки. То я не можу повз таких мовчки пройти, а кажу «Добрий день!», але й додаю: «Коли ви підете звідси, то не забудьте прибрати за собою, не забудьте забрати з собою сміття». Ось це і є пряма дія. – Та й пішов собі далі».

Коли наприкінці цього дня після всього почутого, звернулися із короткими запитаннями від нашої газети до представників польської сторони, то, зокрема, відповіді були такими:

Барбара КАЖЬОП, президент фонду «MILA»: «Минуло сім місяців після останнього приїзду до Кривого Рогу. Дуже багато відбулося в Україні подій, а також – у Партнерстві. Останнє створило багато нових матеріалів у процесі роботи, з'явилися нові люди, молоді люди, а також – нові організації. Вони почали висловлювати свої ідеї з новими поглядами й баченням у справі, яку ми розпочали три роки тому, починаючи

на нашу діяльність у процесі роботи, з'явилися нові люди, молоді люди, а також – нові організації. Вони почали висловлювати свої ідеї з новими поглядами й баченням у справі, яку ми розпочали три роки тому, починаючи

на нашу діяльність у процесі роботи, з'явилися нові люди, молоді люди, а також – нові організації. Вони почали висловлювати свої ідеї з новими поглядами й баченням у справі, яку ми розпочали три роки тому, починаючи

працювати на території Кривого Рогу. І це є для нас важливим, бо може дати новий поштовх для розвитку. А цей новий проект, які ми привезли (хоч він є маленьким, в рамках міні-гранту), буде спрямований на те, аби підтримати діяльність партнерських організацій у процесі саморозвитку. – Для того, аби Партнерство самостійно створювало якісь проекти, могло отримувати додаткові кошти. І необхідно, щоб з мови помислів і планів він переходили на свого роду мову проектних аплікацій. На сьогоднішній день екомuzeї, створені в рамках цього Партнерства, уже перебуває в такому стані, що можна запросити представників і фахівців з екомuzeїв Польщі. Вони можуть поділитися своїм досвідом їхньої діяльності й за рахунок чого можуть одержувати підтримку.

АНІ ЯГЖЕМСЬКА: «Протягом роботи Партнерства заплановано кілька етапів. Перший етап – сьогоднішня зустріч, а другий проходить у серпні цього року, коли під час зустрічей буде проведено цілу низку навчань з написання проектів, з метою реалізації своїх задумів у конкретні проекти.

Так само ортимістично дивиться у майбутнє зі здійснення проектів і Єжи ДАРОВСЬКІ. Він розуміє, що тут дуже важлива взаємодія всіх трьох сторін на базі згуртованої і чесної роботи. Коли ж одна ланка не буде діяльною, тоді виявлятимуться негативні моменти. А треба перемагати разом, бо робимо одну спільну справу.

Олена МАКОВІЙ, Сергій ЗІНЧЕНКО. (У скороченому вигляді. Повністю – у числі 12-му за червень 2014 року) НА СВІТЛИНІ: Єжи ДАРОВСЬКІ. Фото Сергія ЗІНЧЕНКА

ЄВРОАВТОБУС «Об'єднаймо Україну!» побував і у Кривому Розі

Всеукраїнська інформаційно-просвітницька акція «Євроавтобус «Об'єднаймо Україну» дісталася сьогодні 13 червня, і Кривого Рогу й зупинилася на Арт-майдані. Її організатори, Володимир ЄРМОЛЕНКО, Катерина ГРИГОРЕНКО та інші (всього – 10 чоловік) після Кіровограда приїхали до нашого міста з інформацією про Європейський Союз, з книжками, з круасанами, з картами та з іншими цікавими речами. Зокрема, з кольоровими світлинами з

За її словами, в рамках цієї просвітницької ініціативи, вони «хочуть розповісти людям більше про Європу, про європейські цінності і про важливість єдності українців саме в такий складний час». Вона підкреслила, що «Європа насправді для нас є прикладом миру. Чому ми прагнемо до Європи? Тому що ми прагнемо миру. Прагнемо єдності й цілісності України. У нас – вулична бібліотека, конкурси

різних частин Євросоюзу (в рамках фотовиставки «ЄВРОсушка»). Були зацікавлені розмови, обмін інформацією, і найбільше всьому цьому раділи діти, які прийшли сюди самі або з мамами. Як сказала координатор інформаційної кампанії представництва ЄС «Будуємо Європу в Україні», ця ініціатива має бути в чотирьох містах України.

З цікавими розповідями-лекціями про Європу і європейські цінності виступив кандидат наук, директор європейського проекту «Інтер'юз Україна». Володимир ЄРМОЛЕНКО. Відповідаючи на наше запитання, він сказав, що цю ініціативу започаткувала дипломатична служба Євросоюзу. За його словами, те, що вони роблять, це, з одного боку є просвітницькою місією, а з іншого – це акція, спрямована на солідарність. У Кіровограді, де ЄВРОАВТОБУС перед цим побував, було кілька сотень людей.

Приємно було спостерігати за тим, як молоді люди ставили запитання організаторам, з якою цікавістю діти спостерігали за всім і самі долучалися до того чи

іншого дійства в рамках цього заходу. Ну, а ті з наших читачів, які хотіли б побувати на подібних заходах, котрі ініціюються євроінтеграторського штибу організаторами, але не зміг це зробити, мають висловлювати свої претензії на адресу місцевої влади, яка на словах час від часу заявляє про нібито свої євро прагнення, а реально

більше переймається іншими інтересами та заходами.

Сергій ЗІНЧЕНКО, Олена МАКОВІЙ. (У скороченому вигляді. Повністю – у числі 12-му газети за червень 2014 року)

НА СВІТЛИНАХ: Катерина ГРИГОРЕНКО; ЄВРОАВТОБУС на Арт-майдані в Кривому Розі. Фото Сергія ЗІНЧЕНКА

ОСМИСЛЕННЯ проблем сьогодення на тлі війни

Цього разу на тематичній сторінці представлені два матеріали українського письменника, публіциста і мислителя з Дніпра Ярослава ТРИНЧУКА, які є дуже актуальними з огляду на ситуацію, що склалася в Україні. А ще ми взяли матеріал Дані ТОМАС із сайту «BBC NEWS УКРАЇНА» через те, що він теж є безпосереднім осмисленням подій російсько-української війни, але пов'язаних уже зі впливом на здоров'я людей.

ВІЙНА І ЛЮДИ

Сьогодні найперша проблема, яка стоїть перед цивілізацією, це декагебізація світу. Політика ординців – сунути скрізь свою агентуру – має вікові традиції. Ця практика започаткована ще першими ханами і принесла народам багато страждань і крові. Згадаймо, як тільки падають ціни на нафту, десь у світі починається кровопролиття... Та небаченого розвитку досягнула при путіні. Захід, Америка, Азія, Африка нашпигована феєсбешними агентами.

Це робилося ще в СРСР і називалося воно «Мірове комуністическое двіженіє». Фінансувалося відкрито – «Братская помощь», «Борьба за мир», тому пустило, як у цивілізованому світі, так і в країнах третього світу, міцне коріння. Всі оті клуби «любителей» Достоевського, Чехова, Толстого, кафедри русистики, дні «русской» культури у містах світу та інше то первинні осередки для зрощення майбутніх агентів. Їх можна поділити на три групи. Продажні, шантажовані, корисні ідіоти. У клубах, на кафедрах життя вирувало. Закохувались, сперечались, там могли зненацька з'явитись пишногоруді довгоногі дівки (хлопчики), які теж «любили» «великію русскую літературу»... Усі зв'язки агенти фіксували, фотографували і посилали до Москви в архів... Нагадаю. Для цього путінська Москва витрачала щороку 80 мільярдів(!) доларів. (А корупція в Україні). Тому не треба дивуватися, що сьогодні на заході так багато кричить «путінферштейн» (зрозуміти путіна). Якщо уважно на них подивитися, то всі вони члени колишніх клубів і у Москві на кожного є папка. Там суми, які їм колись «позичили», їхні фото з проститутками, з хлопчиками і т. д. Як сказала московська конячка (хай вибачить благородна тварина), всі вони у них «на крючке».

Меркель уже й не приховує, що виконувала забанки путіна... Але всі вони прекрасно розуміють, що їхній комфорт прикривають українські воїни... У східних народів кажуть: у спину б'є той, кого захищають грудьми. У Другу світову війну чотири українські фронти були на передній лінії, Смерш – позаду. Позаду енкаведисти й ті, хто встановлював владу на відібраних у німців землях...

Повторюю. Якби Україна здалася за три дні, як усі вони разом з путіном надіялись, то війна сьогодні велася б на території Польщі. Молдова і Білорусь уже були б або народними республіками, або російськими губерніями... Якщо хтось думає, що це мої фантазії, прочитайте їхні документи... Росія – то ракова пухлина та тілі планети. І тут вибір невеликий – хвороба має бути ліквідована... Цивілізований світ поділявся. Одні сумують, що втрачають легкі гроші, ще одні тремтять і хотіли б якось задобрити Мордор. Інші бачать майбутнє без цієї ракової пухлини і знають, що треба ро-

бити. А Україна, рятуючи Європу, стікає кров'ю... Під базікання давати їй зброю, чи задовольнити путіна. Ідіоти! Ідіоти вселенського масштабу! Та дали б зброю відразу, Москва вже просила б миру!

Деякі країни проти того, щоб надати Україні статус кандидата у члени ЄС. Їхні мотиви – в Україні не працює право.

Ми це заслужили. Порушення Конституції почалося з перших днів після виборів президента 2019 р. Розпуск ВР був незаконним. І хоча та ВР була надто бридка – тому не було ніякого протесту, – але порушення є порушення. Воно продовжується донині. Щоденно. Більше – сьогодні влада поводить в державі, як на власній тваринницькій фермі... Надіються, що війна спише... Не спише.

Москва напала на Україну тільки тому, що зрозуміла – Захід втручатися не стане. І цей Захід давав їй для цього привід. НАТО де треба, де не треба заявляє, що вона оборонна структура... Цим самим дикунам дали зрозуміти, що вони поза межами держав, що входять до НАТО, можуть робити, що їм заманеться...

До сьогодні НАТО у своїх рамках заявлену функцію виконує добре. Але завтра цього буде замало... НАТО мусить міняти концепцію і своє стратегічне завдання. Не оборонятись – це само собою зрозуміло, – а стати на сторожі світового порядку. Якщо цього не зробити, цивілізація програве. Якщо не зникне взагалі.

Найперше – декагебізація світу. Без цього денацифікація, демілітаризація та денуклеаризація РФ будуть проблематичними. Декагебізація у світі допоможе Україні вичистити московську агентуру. Але для цього самим українцям необхідно зрозуміти, хто є хто в Україні. Правда, нам треба зрозуміти більше – хто ми? Нація чи продукт московської пропаганди. Століття руйнування українства мають страшні наслідки. Найгірше – руйнування посилюються.

Росія зникне. Навіть назви не залишаться. Але завтра світові загрожувати інше – виплекана Москвою психологія світового тероризму... Нині це ще мовчазна сила...

Ярослав ТРИНЧУК,
м. Дніпро, 11 червня 2022 року

ЩЕ ДЕЩО ПРО ЕМОЦІЇ... І НЕ ТІЛЬКИ

Є в середньостатистичного українця одна негарна риса – ми не можемо пробачити ближньому його розум. І не любимо багатих. Навіть, якщо їхній достаток зароблений чесною працею. Тішить те, що це історичний феномен, а не психологічний. Це наслідок поразки у війні з Московією, яка століттями переслідувала розумних. Вона їх або купувала, і вони служили їй, або убивала... В історичній ретроспективі багаті, зазвичай, не були чесними людьми. І хоча це не є характерним для всіх багатих – серед них були щедрі меценати, багато підтримували розумних дітей, – література зробила свою справу: в українця закладено стереотип, що багатий априорі поганий. А російсько-радянською пропагандою такий стереотип стократ підсилені. Більше. У СРСР розумних і заможних просто убивали. Навіть у період перебування над ними нависала смертельна небезпека. Ото звідси й наслідки – вибори в Україні 2019 року. Це не вибори влади, це механізм, який підсилює розбрат і ненависть. Тепер одні вважають, що втратили батьківщину – і їм треба розуміти, – інші, що їх надурили, що є правдою... Але так мало статися. Нація мусить подивитися на себе збоку. Подивились... І, побачивши, хто ми, частина жажнулася. Інша – хіхікає. Наївні сподівалися на чудо, а отримали бурлеск. Притому, бурлеск найнижчого гатунку...

Емоції вихлюпуються, але до розуміння, що відбувається, ще дуже далеко... Розуміння дається надто важко.

Та з емоціями ще складніше.

Мудра Маргарет Ульріхсон (Margaret Ulrichson), вільний філософ з Ісландії, говорить: «Як би важко нам не було, але мусимо визнати: ми ненавидимо себе не тільки тому, що не можемо реалізуватись, а й тому, що підсвідомо боїмося прозріти. Пізнати себе, своїх близьких і рідних. Боїмося побачити в собі звіра. Тому і втікаємо від себе, щоб стати пасивною часткою соціуму, який знімає з нас відповідальність».

Треба додати – з себе він уже зняв. Адже психологію соціуму століттями формують невігласи. (А нині в нашій дійсності абсолютні невігласи формують ще й державну політику).

Яке завдання повинна б собі поставити розумна політична сила.

Найперше – гармонізувати суспільні відносини. Для цього – вивчити ресурсну базу й разом з бізнесом та інтелектуалами запровадити її у відкриту модель економічного розвитку держави. Далі. Розробити концепцію освіти й методик її реалізації під девізом: Кожна дитина повинна мати можливість доступу до якісної освіти. Наступне. Розробити програму розвитку культури й механізми інтеграції її в суспільство. На телебаченні політичні програми повинні йти опівночі, в інший час ефіри надаються інтелектуалам, творчим особистостям, артистам, лікарям, інженерам, вченим, фермерам. Розумне режисерське рішення могло б зробити такі передачі надзвичайно популярними. І, зрозуміло, корисними.

Ось про це й мали б заявляти зрілі політики. Але зрілих політиків формує зріле суспільство (можливо, й навпаки), а зрілість суспільства формує її еліта. Щоб наша еліта стала зрілою, вона мусить вийти з силового поля російсько-радянської культури. Але для цього їй спочатку треба зрозуміти, що її туди загнали насильно.

Аби створити умови для вільного розвитку культури, інтеграцію її в суспільство, любіювання на міжнародному рівні, потрібні особистості, розум і політична воля. Та найважливіше – запит суспільства.

Ярослав ТРИНЧУК. <https://www.facebook.com/trincuk>

Як бджоли можуть допомогти Україні у війні проти Росії

Бджолиний віск може мати важливе значення для збереження їжі у зонах бойових дій в Україні, кажуть британські вчені.

Вони допомагають українським бджолярам розробити нову воскову упаковку для продуктів, що швидко псуються.

Останніми місяцями Росія активно б'є по енергетиці України, що призвело до масових відключень світла. Влітку це посилює проблему збереження їжі від псування.

Україна є найбільшим виробником меду в Європі. Дослідники з Кардіффа проаналізували окремі вулики українських бджолиних господарств, щоб визначити, який віск може забезпечити найкращий захист.

«Зараз Україна - не в найкращому стані», — каже професор Лес Бейль з Кардіффського університету.

«Як відомо, їжа дуже швидко псується при неправильному зберіганні. Багаторазова упаковка з бджолиного воску може захистити її, зокрема, від комах».

Дослідницька група випробувала різні комбінації, щоб створити найефективніші упаковки для збереження їжі в зонах бойових дій.

«Головне – це воскова суміш», — підкреслює професор Бейль.

За його словами, упаковку чи обгортку можна сформувати зі «шматка тканини чи навіть паперу», поєднавши його з бджолиним воском та іншими природними протимікробними рослинами, як-от шавлія.

«Бджолиний віск допомагає продовжити термін зберігання бутербродів. Але його можна використати й для інших продуктів», — додає науковець.

Команда Кардіффського університету разом з українськими вченими та бджолярами протестували вулики по всій Україні, щоб визначити, які з них найкраще підходять для цього завдання.

«У них багато бджолиного воску і багато бджіл», — пояснює професор Бейль. «Знайшовши правильний віск з потрібними властивостями, є шанс подовжити термін зберігання продуктів. Це особливо важливо, коли немає холодильників та джерел енергії».

Професор підкреслює, що такий підхід не збереже свіжість харчів на невизначений термін, але може «подовжити їхнє життя» на кілька днів.

Науковці Харківського політехнічного інституту поширюють інформацію з Кардіффського університету в інтернеті та в соціальних мережах, сподіваючись, що українці зможуть випробувати цей підхід вже цього літа.

Останніми тижнями на Харківщині точаться запеклі бої.

«Ситуація в зонах конфлікту та на фронті дуже складна. Люди сидять без світла, — каже Юлія Юдіна з Харківського політехнічного інституту. — Це призвело до значного зростання харчових відходів».

Професор Бейль та його команда мікробіологів сподіваються, що їхній проект допоможе людям у зонах бойових дій не лише в Україні, а й по всьому світу.

«У [воскову упаковку] можна загорнути хліб, фрукти й овочі, щоб зберегти їхню свіжість».

Тут у пригоді стали природні антибіотичні властивості меду, які застосовували ще у Стародавній Греції.

«Ми вже отримали відповідь від військових в Україні, які підхопили цю ідею, — каже Бейль. — Самі ми — у безпеці. І якщо хоч якось можемо допомогти, то це вже вартує зусиль».

<https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c2q0rvnyqwxo>

Промінь Просвіти Є

Видавець і засновник – ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство».

Передплатний індекс: 60093

Адреса редакції: 50099, м. Кривий Ріг, вул. Церковна, буд. 3, к. 210. e-mail: kmpzt@ukr.net. Тел. 067-568-39-73

Редактор газети: Сергій ЗІНЧЕНКО.

Редакційна колегія: Сергій ДАШКОВСЬКИЙ, Сергій ЗІНЧЕНКО, Олександр ЧИЖИКОВ, Володимир НАЛУЖНИЙ (голова організації)

Логотип виготовив Вадим БОРИСЕНКО.

Газета виходить двічі на місяць.

Комп'ютерна верстка Т. ЛОПАТЮК.

Відповідальність за точність наведених фактів, цифр та імен несуть автори матеріалів.

Редакція не рецензує і не повертає рукописи.

За умови використання наших матеріалів посилання на газету

«Промінь Просвіти Є» обов'язкове.

Газета, починаючи з числа 13 (81), у друкованому вигляді не виходить.